

Les 49 – Antwoorden

Opdracht 1 en 3: Geef de uitspraak en vertaal; benoem de werkwoordsvormen.

8 זָכוֹר אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת, לִקְדָּשׁוּ záchor èt yom hashabbát, leqadsho, Gedenk [gebiedende wijs] de Shabbatdag, [om] hem te heiligen ('hem' wordt gevormd door de bezitsuitgang i achter het werkwoord לִקְדָּשׁ).

12a כִּבֵּד אֶת-אָבִיךָ, וְאֶת-אִמְךָ kabed èt ávichá, w^eèt immèchá, Eer [gebiedende wijs] uw vader, en uw moeder.

13 לֹא תִרְצַח lo tirtzách, Niet jij-zult-moorden [toekomende tijd, 2e p, ev] Jij zult niet moorden. (Het gaat niet om het uitvoeren van een doodvonnis of doden in een oorlog)

14 לֹא תִנְאַף lo tináf, Niet jij-zult-echtbreken [toekomende tijd] Jij zult niet echtbreken.

15 לֹא תִגְנוֹב lo tignov, Niet jij-zult-stelen [toekomende tijd] Jij zult niet stelen.

16 לֹא-תַעֲנֶה בְּרַעַךְ עַד שְׂקֶר lo ta'anèh b^ere'achá ed sháqèr, Niet jij-zult-antwoorden [toekomende tijd] op-naaste-van-jou getuige leugen, jij zult over uw naaste niet antwoorden [als] een valse getuige.

(Naardense Bijbel: níet antwoorden zul je over je naaste als een getuige die liegt!)

17 יֵג, לֹא תַחְמוֹד, בֵּית רַעַךְ lo tachmod bet re'èchá, Niet jij-zult-begeren [toekomende tijd] huis-van naaste-van-jou, jij zult niet begeren het huis van jouw naaste.

יֵג, לֹא-תַחְמוֹד אִשְׁתְּ רַעַךְ, lo tachmod eshèt re'èchá, Niet jij-zult-begeren vrouw-van naaste-van-jou, jij zult niet begeren de vrouw van jouw naaste,

וְעַבְדוּ וְאָמְתוּ וְשׂוֹרוּ וְהִמְרוּ w^eavdo wa'amáto w^eshoro wach^amoro, en-slaaf-van-hem en-slavin-van-hem en-os-van-hem en-ezel-van-hem En zijn slaaf, en zijn slavin, en zijn os en zijn ezel,

וְכֹל, אֲשֶׁר לְרַעַךְ w^echol ^ashèr l^ere'èchá, En-alles hetgeen naar-naaste-van-jou, en alles dat van ...jouw naaste is.

In les 67 leren we over een toekomende tijd die als gebiedende wijs is bedoeld.

Zie ook de uitleg van dr. Piet van Midden in Efemeride [970](#), [971](#), [972](#), [973](#), [974](#), [975](#), [976](#)

Opdracht 4: Vervoeg het werkwoord Heiligen, קִדַּשׁ, קִדְּשׁ {qiddesh} [pi'el].

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd **	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	מִקְדַּשׁ m ^e qaddesh	קִדַּשְׁתִּי qiddashtie	אֶקְדַּשׁ ^a qaddesh	אֲנִי
Ik (v)	מִקְדַּשְׁתִּי m ^e qaddèshèt	קִדַּשְׁתִּי qiddashtie	אֶקְדַּשׁ ^a qaddesh	אֲנִי
Jij (m)	מִקְדַּשׁ m ^e qaddesh	קִדַּשְׁתָּ qiddashtá	תִּקְדַּשׁ t ^e qaddesh	אַתָּה
Jij (v)	מִקְדַּשְׁתִּי m ^e qaddèshèt	קִדַּשְׁתָּ qiddasht	תִּקְדַּשִּׁי t ^e qadshie	אַתָּה
Hij	מִקְדַּשׁ m ^e qaddesh	קִדַּשׁ qiddesh	יִקְדַּשׁ y ^e qadshie	הוּא
Zij	מִקְדַּשְׁתִּי m ^e qaddèshèt	קִדַּשְׁהָ qidsháh	תִּקְדַּשׁ t ^e qaddesh	הִיא
Wij (m)	מִקְדַּשִּׁים m ^e qadshiem	קִדַּשְׁנוּ qiddashnoe	נִקְדַּשׁ n ^e qaddesh	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	מִקְדַּשׁוֹת m ^e qadshot	קִדַּשְׁנוּ qiddashnoe	נִקְדַּשׁ n ^e qaddesh	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	מִקְדַּשִּׁים m ^e qadshiem	קִדַּשְׁתֶּם qiddashtèm	תִּקְדַּשׁוּ t ^e qadshoe	אַתֶּם
Jullie (v)	מִקְדַּשׁוֹת m ^e qadshot	קִדַּשְׁתֶּן qiddashtèn	תִּקְדַּשׁוּ * t ^e qadshoe	אַתֶּן
Zij (m)	מִקְדַּשִּׁים m ^e qadshiem	קִדַּשׁוּ qidshoe	יִקְדַּשׁוּ y ^e qadshoe	הֵם
Zij (v)	מִקְדַּשׁוֹת m ^e qadshot	קִדַּשׁוּ qidshoe	יִקְדַּשׁוּ * y ^e qadshoe	הֵן

Geb. wijs: m: קִדַּשׁ qaddesh, v: קִדַּשִּׁי qadshie, meervoud: קִדַּשׁוּ qadshoe. Infinitief: לִקְדָּשׁ l^eqaddesh

* Er bestaat ook nog een verouderde langere vrouwelijke vorm.

** In modern Hebreeuws wordt bij de verleden tijd een jod ingevoegd na de qof.

Opdracht 5: Torah tziwah lanoe mosheh, uitspraak en vertaling. Zie Deuteronomium 33:4.

תּוֹרָה צִוְה־לְנוּ מֹשֶׁה toráh tziwáh-lanoe moshèh

Torah droeg-ons-op / liet-ons-na Mozes, Mozes droeg ons de Torah op

מִוְרָשָׁה קְהֵלַת יַעֲקֹב morásháh q^ehillat (constructvorm) ya^aqov

Erfenis [van] gemeente van Jakob, Een erfenis voor (van?) de gemeente van Jakob.

Les 51 – Werkwoorden 11 – Reflexieve vorm [hitpa'el]

Deze binyan (vervoegingswijze) הִתְפַּעֵל [hitpa'el] kan een paar betekenissen hebben:

• Een reflexieve vorm van de [pi'el], soms van de [pa'al]:

קִדַּשׁ, קִדְּשׁ qiddesh	[pi'el]	Heiligen
הִתְקַדַּשׁ hitqaddesh	[hitpa'el]	Zich heiligen

רָחַץ	ráchatz	[pa'al]	Wassen
הִתְרַחַץ	hitrachetz	[hitpa'el]	Zich wassen

• Een wederkerige handeling:

רָאָה	rá'áh	[pa'al]	Zien, beschouwen
הִתְרַאָּה	hitrá'áh	[hitpa'el]	Elkaar aanzien, elkaar weerzien
כָּתַב	kátav	[pa'al]	Schrijven
הִתְכַּתֵּב	hitkattev	[hitpa'el]	Elkaar schrijven, corresponderen

• iets voor jezelf (laten) doen:

סִפֵּר, סִפְּרָה	sipper	[pi'el]	Haar knippen
הִסְתַּפֵּר	histapper	[hitpa'el]	Het haar laten knippen
צִלַּם, צִלְמָה	tsillem	[pi'el]	Een foto (van iets) maken
הִצְטַלַּם	hitstállem	[hitpa'el]	Een foto van je laten maken, je laten fotograferen

Wanneer de eerste radicaal van het werkwoord een sisklank is (ש, צ, ס), wisselt deze van plaats met de ת van het voorvoegsel. Zo verandert הִתְסַפֵּר {hitsáper} in הִסְתַּפֵּר {histaper}. Na een צ vervangt tevens een harde ט de zachtere ת-klank.

De kenmerken van deze vervoegingswijze zijn:

- ga uit van de [pi'el] vervoeging van het werkwoord (zie [Les 35](#)),
- in de tegenwoordige tijd het voorvoegsel מְ vervangen door מַתְּ,
- in de verleden tijd het voorvoegsel הִתְ plaatsen; de i-klank wordt een a-klank,
- in de toekomstige tijd תּ invoegen na de al voorgevoegde letters, enkele klanken aanpassen.
- de ת van het voorvoegsel verdwijnt (assimileert) voor een ט, ט, ת.
- een dagesh (verharding/verdubbeling) in de middelste stamletter, indien mogelijk.

Ons 'demonstratiewerkwoord' קָטַל {qátal}, 'doden' wordt dan הִתְקַטַּל {hitqattel}, en krijgt de betekenis 'elkaar doden'.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomstige tijd	Persoon
Ik (m)	מִתְקַטַּל mitqattel	הִתְקַטַּלְתִּי hitqattaltie	אֶתְקַטַּל ètqattel	אֲנִי
Ik (v)	מִתְקַטַּלְתְּ mitqattèlèt	הִתְקַטַּלְתִּי hitqattaltie	אֶתְקַטַּל ètqattel	אֲנִי
Jij (m)	מִתְקַטַּל mitqattel	הִתְקַטַּלְתָּ hitqattaltá	תִּתְקַטַּל titqattel	אַתָּה
Jij (v)	מִתְקַטַּלְתְּ mitqattèlèt	הִתְקַטַּלְתְּ hitqattalt	תִּתְקַטַּלִּי titqatli	אַתְּ
Hij	מִתְקַטַּל mitqattel	הִתְקַטַּל hitqattel	יִתְקַטַּל yitqattel	הוּא
Zij	מִתְקַטַּלְתְּ mitqattèlèt	הִתְקַטַּלְהָ hitqatláh	תִּתְקַטַּל titqattel	הִיא
Wij (m)	מִתְקַטַּלִּים mitqatliem	הִתְקַטַּלְנוּ hitqattalnoe	נִתְקַטַּל nitqattel	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	מִתְקַטַּלוֹת mitqatlot	הִתְקַטַּלְנוּ hitqattalnoe	נִתְקַטַּל nitqattel	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	מִתְקַטַּלִּים mitqatliem	הִתְקַטַּלְתֶּם hitqattaltèm	תִּתְקַטַּלוּ titqatloe	אַתֶּם
Jullie (v)	מִתְקַטַּלוֹת mitqatlot	הִתְקַטַּלְתֶּן hitqattaltèn	תִּתְקַטַּלוּ titqatloe	אַתֶּן
Zij (m)	מִתְקַטַּלִּים mitqatliem	הִתְקַטַּלוּ hitqatloe	יִתְקַטַּלוּ yitqatloe	הֵם
Zij (v)	מִתְקַטַּלוֹת mitqatlot	הִתְקַטַּלוּ hitqatloe	יִתְקַטַּלוּ yitqatloe	הֵן

Geb. wijs: m: הִתְקַטַּל hitqattel; v: הִתְקַטַּלִּי hitqattlie, mv: הִתְקַטַּלוּ hitqatloe. Inf: לְהִתְקַטַּל ¹hitqattel

Woordenschat:

חֵבֵר	cháver (m)	Vriend, 'gabber' חֵבֵרִים cháveriem
רָאָה	rá'áh [pa'al]	Zien
הִתְרַאָּה	hitrá'áh [hitpa'el]	Elkaar aanzien, elkaar weerzien.

Opdracht 3: Maak eerst opdracht 1 en 2. Luister naar dit liedje, noteer de woorden en vertaal het: www.youtube.com/watch?v=fwlzKN6h0-s of www.youtube.com/watch?v=tNrkCNcvV1Y

.....

.....

.....

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord רָאָה {rá'áh} [pa'al] Zien (to see). Controleer jezelf op de website www.hebrew-verbs.co.il.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	אָנִי
Ik (v)	רואה ro'áh	ראיתי rá'ítie	אראה èrèh	אָנִי
Jij (m)	אַתָּה
Jij (v)	אַתְּ
Hij	הוא
Zij	היא
Wij (m)	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	אַתֶּם
Jullie (v)	אַתֶּן
Zij (m)	הֵם
Zij (v)	הֵן
Geb. wijs: m:, v:, mv:, infinitief: לראות lirot				

Opdracht 2: Vervoeg het werkwoord הִתְרַאָּה {hitrá'áh} [hitpa'el], Elkaar aanzien, elkaar weerzien. Omdat de derde radicaal een klankloze ה is, wordt deze weggelaten indien hij geen functie heeft. Controleer jezelf op de website conjugator.reverso.net/conjugation-hebrew.html.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	מתראה mitra'èh	אָנִי
Ik (v)	אָנִי
Jij (m)	התראית hitrá'etá	אַתָּה
Jij (v)	אַתְּ
Hij	הוא
Zij	מתראת mitrá'et	היא
Wij (m)	נתראה nitra'èh	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	התראיתם hitrá'etèm	אַתֶּם
Jullie (v)	אַתֶּן
Zij (m)	הֵם
Zij (v)	הֵן
Geb. wijs: m: הִתְרַאָּה hitra'eh, v:, mv:, inf: להִתְרַאָּה hitra'ot				

Bronnen: en.wikipedia.org; Leerboek der Hebreeuwse Taal, rabbijn S.Ph. De Vries; Grammatica van het Bijbels Hebreeuws, Nat-Lettinga; Hebrew Verb Tables, Asher Tarmon & Ezri Uval.